

בע"א (נתניה) 13373-02-14 - סופיאן ביאדסה נ' עירית נתניה

בית משפט לעניינים מקומיים בנתניה

בע"א 13373-02-14 ביאדסה נ' עירית נתניה
תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת הדס רוזנברג שיינרט

מבקש מבקש
נגד סופיאן ביאדסה

משיבה עירית נתניה

החלטה

1. בפניי בקשה שכותרתה "בקשה לביטול דוחות חניה/ בקשה להישפט/בקשה לעיכוב הליכים/ בקשה להארכת מועד". עסקינן בארבעה דוחות חניה שנרשמו לחובת המבקש בין השנים 1996-1999.

2. בבקשתו טוען המבקש בתמצית כי לא ביצע את העבירות נשוא הדוחות וכי לא קיבל הודעה אודות דוחות החניה במועדים הקבועים בדיון. מן התצהיר שצורף לבקשה עולה כי המבקש טוען שיש לעכב את הליכי גביית הקנסות נשוא הבקשה. כן גורס המבקש כי העבירות התיישנו בהיעדר המצאה כדיון וכי גם העונשים שהוטלו בגין התיישנו.

בקשה לעיכוב הליכי גביית קנס ולקביעה בדבר התיישנות קנסות-

3. **בערעור פלילי 99/3482 אריה פסי נגד מדינת ישראל**, דן ביהמ"ש העליון בשאלה מי הוא ביהמ"ש המוסמך לדון בנושא התיישנות עונשים, כאשר באותו עניין דובר בקנסות שנגזרו בגין עבירות תעבורה.

ביהמ"ש העליון פסק כי הסמכות לדון בהתיישנות קנס נתונה לביהמ"ש האזרחי ולא לביהמ"ש הפלילי שדן בעבירה, בנמקו את ההחלטה כדלקמן:

" ראשית, אין הוראה מפורשת בחוק כלשהו המקנה סמכות לבית-המשפט לתעבורה לדון בטענת התיישנותו של עונש. משכך ולאור העיקרון האמור, אין בית-המשפט לתעבורה מוסמך לדון בטענת

התיישנות של קנס שנגזר על-פי פסק-דין שנתן ושל קנס שהוטל על-פי הודעת תשלום קנס, שכמוהו כעונש שנגזר בבית-המשפט לתעבורה.

שנית, גביית קנס שלא שולם במועדו נעשית על-פי פקודת המסים (גביה), כאילו היה מס. לפיכך הואיל ומדובר בשלב של הוצאתו לפועל של עונש הקנס שהושת, שבמסגרתו נטענת טענת התיישנות, אין זה ראוי שהוא יטופל על-ידי בית-משפט שגדר סמכותו הוא טיפול בעניינים פליליים בלבד.

שלישית, בקשה להצהיר על התיישנותו של עונש קנס היא במהותה בקשה למתן סעד הצהרתי, ועל-פי סעיף 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], הסמכות להעניק סעד הצהרתי מוגבלת לבית-משפט הדין בעניין אזרחי.

רביעית, נושא ההתיישנות מעלה שאלות שונות, הן במישור המשפטי והן במישור העובדתי. הבירור העובדתי של סוגיית ההתיישנות יפה לבית-המשפט האזרחי לערכאותיו. חיזוק לאופייה האזרחי של הסוגיה ניתן למצוא בעובדה, כי בהליך של בירור סוגיית התיישנותו של העונש, אין התביעה המשטרית - שהיא המייצגת את המדינה המאשימה בהליך פלילי - מוסמכת לייצגה עוד, ועל-פי סעיף 4 לחוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל דין), תשי"ח-1958 המדינה תיוצג על-ידי היועץ המשפטי לממשלה או על-ידי בא-כוחו.

4. בע"פ (מחוזי ב"ש) 7446/06 הרפז יחזקאל נ' עיריית באר שבע, נדון מקרה הדומה בנסיבותיו למקרה שבפנינו. ביהמ"ש המחוזי קבע בהקשר זה את הדברים הבאים:

" דין היה שבקשת המערער בביהמ"ש לעניינים מקומיים תדחה על הסף, שכן לא היה זה מסמכותו העניינית להיזקק לה מלכתחילה.

סמכותו העניינית של בימ"ש לעניינים מקומיים הינה כקבוע בסעיף 55 (א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] תשמ"ד-1984:

"בימ"ש לעניינים מקומיים ידון בעבירות לפי פקודת העיריות, פקודת המועצות המקומיות וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולפי תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם, וכן בעבירות לפי החיקוקים המנויים בתוספת השלישית, לרבות תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם".

קנסות החניה שבנדון מקורם בעבירות שנעברו ע"י המערער בניגוד לחוקי עזר שחוקקה עיריית באר שבע, מכח סמכותה לפי פקודת העיריות, וככל שהדברים אמורים בבירור ההליכים הנפתחים בגין אותן עבירות, הסמכות לכך הינה לבימ"ש לעניינים מקומיים.

ההליך בו פתח בפני בימ"ש קמא עניינו בהשגה על מסגרת הליכי הגביה שפתחה בהן הרשות המקומית לפי פקודת המסים [גביה] ובטענתו [השגויה] כי הליך זה אינו עולה בקנה אחד עם הוראות אותה הפקודה. נמצא לנו איפוא כי הבקשה כפי שהובאה בפני בימ"ש קמא לא היתה בגדר סמכותו העניינית של בימ"ש קמא, כערכאה הדנה בעבירות מהסוג המפורט בס"ק 55 (א) לחוק בתי המשפט. מהותה של בקשת המערער בפני בימ"ש קמא היתה למעשה עתירה כנגד חוקיות פעולתה של הרשות המקומית בדרך גביית הקנסות. בירור עתירה זו אינו עולה עם מסגרת סמכותו של בימ"ש

לעניינים מקומיים כקבוע בס' 55 (א) לחוק בתי המשפט".

5. בפסיקה שניתנה בעקבות הלכת פסי לעיל, נקבעה הפרדה בין שאלת התיישנות עבירה, הנתונה לסמכותו של ביהמ"ש לעניינים מקומיים, לבין שאלת התיישנות העונש (לרבות הליכי גבייתו), הנתונה לסמכותו של ביהמ"ש האזרחי (ראו למשל **רע"א 2747/08 שאוליאן נ' חורש**).

6. בהתאם להלכות שנפסקו בעניין פסי והרפז דלעיל, הסמכות לדון בהתיישנות קנסות ובבקשות לעיכוב הליכי גביית קנסות, אינה מסורה לבית המשפט לעניינים מקומיים. לפיכך, אני דוחה את הבקשות בעניינים אלו על הסף מחמת חוסר סמכות עניינית.

בקשה לביטול דוחות חניה -

7. בהתאם להוראת סעיף 229 (א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982, בקשה לביטול הודעת תשלום קנס צריכה להיות מוגשת לתובע ולא לביהמ"ש.

בקשה להארכת מועד להגשת בקשה להישפט באיחור -

8. בתצהיר שנלווה לבקשה, הצהיר המבקש כי מעולם לא נתקבלה אצלו כל דרישה כחוק לשאת בתשלום דוחות חניה נשוא הבקשה, מלבד מכתב ההתראה מיום 2/2/14 (ס' 5, 14 לתצהיר). בניגוד לאמור בתצהיר, הרי שמן המסמך שצורף לתגובת המשיבה וסומן "א", עולה כי כבר בתאריך 30/3/09 פנה עו"ד עתאמנה בשם המבקש למשיבה (שיוצגה בעניין זה ע"י חברת הדס), וטען כנגד דוחות חניה המיוחסים לרכבו של המבקש בגין עבירות שבוצעו בשנים 96,98 ו-99.

9. סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב - 1982, קובע כדלקמן:
" (א) מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצוין בה, זולת אם פעל באחת מדרכים אלה:

(תיקון מס')

(1) הגיש לתובע, תוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בקשה לביטול כאמור בסעיף קטן (ג), ולעניין בקשה לביטול כאמור לגבי עבירת תעבורה מהטעם שהעבירה בוצעה שלא בידי מי שקיבל את ההודעה, ובעל הרכב מבקש להוכיח מי נהג ברכב, העמידו או החנהו, בעת ביצוע העבירה, או למי מסר את החזקה ברכב, כאמור בסעיף 27ב לפקודת התעבורה - אם הגיש לתובע את הבקשה לביטול בתוך תשעים ימים מיום ההמצאה; החלטת התובע בבקשה לפי פסקה זו סופית, ואולם רשאי הנקנס להודיע על רצונו להישפט;

(2) הודיע, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, בדרך שנקבעה בתקנות, שיש ברצונו להישפט על העבירה.

מי שהגיש בקשה לביטול כאמור בפסקה (1) לא יהיה רשאי להודיע על רצונו להישפט כאמור בפסקה (2), אלא תוך שלושים ימים מיום המצאת ההודעה על החלטת התובע בעניין הביטול" (הדגשות שלי - ה.ר.ש).

10. אין חולק כי הבקשה להישפט במקרה דנן מוגשת בשיהוי ניכר ביותר יחסית למועדים הקבועים בחוק.

כלום יש מקום להיענות לבקשה להישפט חרף השיהוי הניכר בהגשתה?

11. בהתאם לסעיף 230 לחסד"פ: "הודיע אדם לפי סעיף 229(א) שברצונו להישפט על העבירה, תישלח לו הזמנה למשפט תוך שנה מיום שנתקבלה הודעתו; בית המשפט רשאי, לקיים את המשפט גם אם אותו אדם ביקש להישפט באיחור, ובלבד שהתקיימו התנאים האמורים בסעיף 229(ה), בשינויים המחויבים, או מנימוקים מיוחדים אחרים שיפרט בהחלטתו."

בהתאם לסעיף 229(ה) לחסד"פ: "תובע רשאי לדון בבקשה שהוגשה לאחר המועדים האמורים בסעיף קטן (א), אם שוכנע שהבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שלא היו תלויות במבקש ושמנעו ממנו להגישה במועד והיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה".

12. **ברע"פ 1260/09 סעיד נ' מ"י** (פורסם בנבו) פסק ביהמ"ש העליון, מפי כב' השופט ג'ובראן:

"ניתן לראות אפוא כי כאשר בעבירה מסוג "ברירת משפט" עסקין, יש להראות כי האיחור בהגשת הבקשה להישפט נובע מסיבות סבירות, שכן הנחת היסוד היא כי הנאשם כלל אינו מעוניין להישפט בגין מעשיו".

13. בהתאם להלכה הפסוקה, השיקולים אותם ישקול ביהמ"ש בבואו לבחון בקשה להארכת מועד להישפט, עולים בקנה אחד עם המבחנים שנקבעו בפסיקה לצורך בחינת בקשה לביטול פסק דין המוגשת מכוח סעיף 130(ח) לחסד"פ, לאחר שהנאשם הורשע בבית המשפט בהיעדרו מכוח סעיף 240(א)(2) לחסד"פ.

על המבקש להראות לפחות אחד משני טעמים המצדיקים פתיחת השער של בית-המשפט, כמו בבקשה לביטול פסק דין. האחד - סיבה מוצדקת לאי הודעתו במועד על בקשתו להישפט. השני- גרימת עיוות דין, אם הדיון בבית-המשפט, לא יתקיים (ראו למשל **ע"פ (ירושלים) 40395/07 גרין נ' מ"י** (פורסם בנבו); **ע"פ (י-ם) 40599/07 רואמי אברהם נ' מ"י** (פורסם בנבו)).

14. מן המסמכים שסומנו "א" ו - "ב" וצורפו לתגובת המשיבה, נראה כי המבקש ידע אודות דוחות החניה שנשלחו לו, לכל המאוחר, בשנת 2009. אין בבקשת המבקש כל הסבר או טעם לשיהוי הניכר בהגשת בקשתו להישפט ולא צוין כל נימוק להימנעות המבקש מלהגיש בקשה כאמור כבר בשנת 2009. משכך הם פני הדברים, לא ניתן לומר כי המבקש השכיל להצביע על סיבה מוצדקת לאי הודעתו במועד על בקשתו להישפט.

14. לאחר שבחנתי את מכלול הנתונים ואת המסמכים שצורפו הן לבקשה והן לתגובת המשיבה, סבורני כי אף התנאי של גרימת עיוות דין איננו מתקיים במקרה דנן.

מכוח סעיף 27ב לפקודת התעבורה (נוסח חדש), מוטלת אחריות פלילית על הבעלים של רכב זולת אם הוכיח מי נהג ברכב. הלכה היא כי ביסודה של אחריות זו מונחת הגישה כי הבעלים אמור לדעת מי נהג ברכב הלכה למעשה וכי בכוחו לשמור רישומים ראויים בעניין זה. הבעלים משתחרר מאחריותו כאשר בידו לזהות את הנהג בפועל ועניין לנו באחריות פלילית אישית, בעלת אופי מוחלט. האחריות היא מוחלטת, שכן הבעלים אחראי בגין עבירה שנעברה ברכב, למרות שהוא עצמו לא נהג ברכב (ר' ע"פ 3027/90 חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מ"י, פ"ד מה(4) ע' 364; רע"פ 9/11 מאיר צמח נ' מ"י (פורסם בנבו) ; ע"פ (חי') 356/05 מלאך נ' מ"י (פורסם בנבו)).

המבקש בתצהירו כופר באופן סתמי בביצוע העבירות, אולם אין למצוא בתצהיר כל טענה קונקרטית בדבר קיומו של נהג אחר אשר לטענתו נהג ברכבו בתאריכים הרלוונטיים לדוחות נשוא הבקשה. בנסיבות אלו, ובהיעדר כל הצדקה להימנעות המבקש מהגשת הבקשה להישפט כבר בשנת 2009, לא ניתן לומר כי ייגרם למבקש עיוות דין המצדיק סטייה מהמועדים הנקובים בדיון להגשת בקשה להישפט.

15. יתרה מכך, טענתו הערטילאית של המבקש, לפיה לא נשלחו אליו הודעות תשלום הקנס במועד הקבוע בחוק, לא נתמכה בהסבר עובדתי כלשהו (כגון: שינוי כתובת או טעות בכתובת שהייתה רשומה אותה עת במשרד הפנים) והיא אינה עולה בקנה אחד עם אישורי משלוח הדואר החתומים שהציגה המשיבה ועם תצהיר מנהל רשות החניה מר סעדה, אשר צורפו לתגובת המשיבה (ר' תצהירו של מר סעדה ונספח ד' לתגובת המשיבה). לא זו עם זו, העובדה שלכאורה פנה המבקש כבר בשנת 2009 למשיבה בעניין דוחות חניה שנרשמו לחובתו בדיוק בשנים הרלוונטיות, מעמידה בספק משמעותי את נכונות הצהרתו של המבקש, לפיה לא ידע כלל אודות דוחות החניה עד לשנת 2014.

המזכירות תעביר החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, כ' אדר תשע"ד, 20 פברואר 2014,
בהעדר הצדדים.